

Підсумки діяльності галузі охорони здоров'я за 2015 рік

Досягнення поставлених завдань у 2015 році проводилось шляхом проведення поетапних структурних змін системи охорони здоров'я, впровадження програмно-цільового підходу до їх вирішення. Впродовж 2015 року закладами охорони здоров'я області була проведена значна робота щодо реформування сфери охорони здоров'я, а також державних програм, законодавчих і нормативно-правових актів, скерованих на забезпечення якісної і доступної медичної допомоги населенню, створення умов для формування здорового способу життя, збереження і зміцнення здоров'я населення, зниження рівнів захворюваності, інвалідності, смертності, подовження активного довголіття, тривалості життя мешканців області. Виконувались заходи з реформування галузі охорони здоров'я, зокрема розвитку первинної медико-санітарної допомоги, удосконалення перинатальної допомоги, створення єдиної служби екстреної медичної допомоги.

Демографічна ситуація

Чисельність населення в області за 2015 рік зменшилась на 3391 особу і становить 1066685 осіб. Основною причиною скорочення чисельності населення області є природне скорочення населення і міграційні процеси.

Слід відмітити, що демографічна ситуація, яка склалася в області у 2015 році, характеризується зменшенням народжуваності, збільшенням загальної смертності та від'ємними показниками показника природного приросту.

	2001	2005	2010	2012	2013	2014	2015	Україна 2014
Народжуваність	8,8	9,9	10,9	11,3	11,0	10,95	10,1	10,8
Смертність	14,2	15,1	14,4	13,8	13,7	14,19	14,3	14,7
Природний приріст	- 5,4	- 5,2	-3,5	-2,5	-2,7	-3,24	-4,2	-3,9

За 2015 рік в області народилося 10776 дітей, що на 941 дитину менше минулого року (2014р. - 11717). В розрахунку на 1 тис. населення народжуваність становить 10,1, у 2014 році – 10,9, Україна 2014 р. - 10,8. Зменшення

народжуваності у 2015 році в порівнянні з минулим роком спостерігається у 15 районах області та м. Тернополі. Найменшим цей показник є у Монастириському - 7,4, Чортківському - 8,0, Тереховлянському - 8,1, Заліщицькому - 8,3, Борщівському -8,5 районах.

Загальна смертність у 2015 році збільшилась в абсолютних цифрах на 73 особи, за рік померло 15253 особи (2014 р. - 15180). Показник загальної смертності становить 14,3, за минулий рік – 14,2, Україна 2014 р – 14,7.

Природний приріст населення в області від'ємний і становить -4,2 проти -3,2 у 2014 році, Україна 2014 р. -3,9. Таким чином, в області продовжується процес депопуляції. Позитивний природний приріст залишається тільки в м. Тернополі і становить +2,6. Особливо виражений процес депопуляції в районах: Монастириському -11,4, Тереховлянському -8,3, Заліщицькому -8,3, Підгаєцькому -8,1, Козівському - 7,9, Борщівському -7,7, Бережанському -7,2, Зборівському -7,0 на 1000 населення, в яких природний приріст на протязі 3 років перевищує обласний показник у 2 і більше разів.

Показник дитячої смертності за 2015 рік склав 7,22‰ (2014р. - 7,55‰). Найвищі показники у: Тереховлянському (13,0‰), Шумському (11,3‰), Буцацькому (10,9‰), Підволочиському (10,4‰), Монастириському (9,4‰) районах. По причинній структурі дитячої смертності на першому місці – перинатальна патологія - 41 випадок (38,1 на 10 тис. нас.), на другому – вроджені аномалії - 15 випадків (13,9 на 10 тис. нас.), на третьому – нещасні випадки - 6 випадків (5,6 на 10 тис. нас.).

Стан здоров'я населення (захворюваність, поширеність)

За 2015 рік амбулаторно – поліклінічними закладами області зареєстровано 1965697 захворювань (2014р. - 1960521), показник поширеності захворювань становить 184280,9 на 100 тис. населення (2014 р. - 183213,2), Україна 2014 р.- 170128,0.

	<i>Поширеність</i>	<i>Захворюваність</i>
--	--------------------	-----------------------

	<i>Абсолютні числа</i>		<i>На 100 тис. населення</i>		<i>Абсолютні числа</i>		<i>На 100 тис. населення</i>	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
<i>Все населення</i>	1960521	1965697	183213,2	184280,9	707427	713039	66110,0	66846,3
<i>18 і старше</i>	1578930	1584894	182418,6	183510,9	434819	438223	50236,0	50740,8
<i>Працездатне населення</i>	933545	949596	149015,9	151665,0	359633	365597	57039,3	58391,4
<i>0-17 років</i>	381591	380803	1865,76	1875,56	272608	274816	1332,9	1353,5
<i>15-17 років</i>	72565	71988	19838,0	20866,1	41963	42598	11472,5	12347,2
<i>0-14 років</i>	309026	308815	1840,03	1832,36	230645	232218	1373,3	1377,87

Зареєстрованих захворювань серед всього населення в області за 2015 р., збільшилась в абсолютних числах на 5612 випадків або на 0,79%.

Показник розповсюдженості захворювань збільшився в порівнянні з минулим роком і коливається серед районів від 152675,7 в Кременецькому до 212123,3 в Монастириському.

Найвищі показники розповсюдженості на 100 тис. населення реєструються у: Монастириському – 212123,3, Буцацькому – 205046,5, Чортківському – 202354,8, Бережанському 198376,1, Заліщицькому — 196479,5, Підволочиському — 194247,4, та Гусятинському 192774,9 районах.

Найнижчі показники у: Кременецькому — 152675,7, Козівському – 164534,1, Тернопільському – 170592,6 районах.

У структурі поширеності захворювань за класами хвороб перше місце посідають хвороби системи кровообігу – 60082,7 на 100 тис. населення, що складає 32,6%, 2014 р. – 60118,9 - 32,8%, друге - хвороби органів дихання – 39337,1, що складає 21,3%, 2014 р. - 38201,9 — 20,8%, третє - хвороби органів травлення – 17357,5, що складає 9,4%, 2014 р. - 17182,5 – 9,4%.

Число зареєстрованих захворювань вперше в житті серед всього населення - 713039 випадків (2014 р. - 707427), показник на 100 тис. нас. – 66846,3 (2014 р. – 66110,0).

В структурі первинної захворюваності перше місце посідають хвороби органів дихання – 31983,7, на 100 тис. населення 47,8%, 2014 р. - 30804,0, - 46,6% друге місце - хвороби шкіри та підшкірної клітковини - 4748,9 - 7,1%, 2014 р. - 4630,8 - 7,0%, третє місце - хвороби системи кровообігу – 4581,6 - 6,8%, 2014 р. - 4844,7 - 7,3%.

Показник первинної захворюваності найбільший у: Монастириському - 84063,9, Бучацькому — 78632,2, Чортківському – 78046,7, Збараському - 77014,5 районах. Найменший у: Козівському — 44656,8, Кременецькому - 46896,3 районах.

За 2015 рік спостерігається збільшення загальної інфекційної захворюваності на 14,9% і збільшення інфекційної захворюваності без грипу і гострих респіраторних інфекцій на +1,8%. Ріст загальної захворюваності у 2015 році спостерігається у: Монастириському, Чортківському, Підгаєцькому, Зборівському, Кременецькому, Тербовлянському, Бучацькому, Борщівському районах та м. Тернополі.

Інфекційна захворюваність без грипу і гострих респіраторних інфекцій збільшилась у: Борщівському, Заліщицькому, Бучацькому, Збараському, Лановецькому, Тербовлянському, Тернопільському районах.

	2011	2012	2013	2014	2015
Загальна інфекційна захворюваність	9548,3	9505,9	10541,2	10130,6	11638,21
Інфекційна захворюваність без носіїв, грипу, гострих респіраторних захворювань	369,2	395,2	299,2	313,53	316,96

У 2015 році в області зареєстровано 3317 випадків захворювань на злоякісні новоутворення. При цьому захворюваність склала 311,0 на 100 тис. населення. В 2014 році – 304,9 на 100 тис. населення (3263 випадки), по Україні цей показник становив 344,5 на 100 тис. населення. Відмічається зростання показника захворюваності порівняно з 2014 роком на 2%. Зниження показника захворюваності у: Бережанському – до 257,7 на 100 тис. населення в 2015 році з 319,1 на 100 тис. населення в 2014 році; Заліщицькому – до 317,1 з 340,9;

Збараському – до 322,9 з 3246,7; Кременецькому – до 228,6 з 266,0; Підволочиському – до 316,2 з 326,2; Підгаєцькому – до 296,5 з 308,5; Тербовлянському – до 263,0 з 302,8 районах.

У 2015 році в 16,3% випадків вперше діагностованих злоякісних новоутворень захворювання виявлено в запущеній стадії. Показник запущеності нижчий, ніж у 2014 році, коли він становив 18,0%, по Україні у 2014 році – 14,9%.

Вищим від середньообласного показник загальної запущеності у: Гусятинському – 20,4%, Шумському – 19,6%, Борщівському – 19,5%, Чортківському – 18,5%, Бережанському – 18,0% районах.

В області відмічається зниження показника запущеності серед первинних онкологічних пацієнтів з візуальними формами раку.

За 2015 рік питома вага первинних пацієнтів з візуальними формами раку, які виявлені у III-IV стадії склала 13,5% (за 2014 рік – 14,5%).

Найвища запущеність візуальних локалізацій у таких районах: Борщівському – 19,2%, Гусятинському – 17,9%, Шумському – 17,6%, Тернопільському – 16,4%, Підволочиському – 15,9%, Збараському – 14,3%, Лановецькому – 14,3% та м. Тернопіль – 14,3%.

У 2015 році в 30,8% пацієнтів з вперше встановленим діагнозом раку захворювання виявлено при профоглядах. У 2014 році цей показник складав по області – 30,9% , по Україні – 29,8%.

Відсоток морфологічної верифікації діагнозу також дещо зріс: у 2015 році він становить 84,3%, у 2014 році – 83,2% (по Україні у 2014 році – 83,8%).

Нижча від середньообласного показника питома вага морфологічної верифікації в таких районах: Зборівський – 77,7%, Лановецький – 79,3%, Борщівський – 80,4%, Тернопільський – 80,5%, Кременецький – 80,9%, Буцацький – 82,2%, Тербовлянський – 82,7%.

По локалізаціях показник морфологічної верифікації нижчий в порівнянні з минулим роком при: раку ободової кишки – 76,8% в 2015 році проти 85,0% в

2014 році; раку прямої кишки – 93,5% проти 96,0%; раку шкіри – 98,1% проти 99,0%; раку сечового міхура – 91,3% проти 93,5%; лімфомах – 98,0% проти 99,0%.

У 2015 році в області відмічено зростання показника смертності від злоякісних новоутворень. Він складає 173,6 на 100 тис. населення (у 2014 році: по області – 172,7; по Україні – 176,8).

Зростання смертності від злоякісних новоутворень у 2015 році порівняно з 2014 роком відмічається в Бережанському – з 181,3 на 100 тис. населення в 2014 році до 204,2 на 100 тис. населення в 2015 році; Бучацькому – з 143,5 до 157,7; Гусятинському – з 153,0 до 180,7; Збаразькому – з 140,3 до 178,6; Зборівському – з 159,2 до 189,3; Козівському – з 170,5 до 179,4; Лановецькому – з 152,9 до 173,6; Монастириському – з 180,6 до 190,3; Тернопільському – з 197,0 до 210,6; Чортківському – з 182,8 до 199,8; Шумському – з 118,1 до 174,7 районах.

Летальність до 1 року життя онкологічних пацієнтів у 2015 році склала 29,5% (в 2014 році цей показник по області становив 28,4%; по Україні – 31,4%). Цей показник протягом останніх років знижується, що обумовлено збільшенням питомої ваги комбінованого і комплексного лікування, а також посиленням контролю за обґрунтованістю та покращенням обліку причин смерті онкохворих.

Однак, високий показник летальності до року відмічено у Козівському – 41,4%, Борщівському – 40,1%, Тернопільському – 33,7, Кременецькому – 33,7%, Чортківському – 32,5%, Гусятинському – 31,5%.

Показник охоплення спеціальним лікуванням первинних онкологічних пацієнтів в 2015 році незначно збільшився та становить 75,1%; в 2014 році спеціальним лікуванням охоплено 74,2% первинних хворих (по Україні в 2014 році цей показник становив 68,7%).

Нижчим від середньобласного показник охоплення спеціалізованим лікуванням первинних онкохворих в Кременецькому – 68,5%, Тернопільському – 69,5%, Зборівському – 70,9%, Борщівському – 71,0%, Бучацькому – 72,0%, Гусятинському – 73,3%, Чортківському – 73,4%, Бережанському – 74,0%, та Збаразькому – 74,6% районах.

По локалізаціях відсоток охоплення спецілікуванням онкологічних пацієнтів нижчий в порівнянні з аналогічним періодом минулого року при: раку шлунку – 49,4% в 2015 році проти 52,0% в 2014 році; раку прямої кишки – 78,5% проти 80,8%; раку легень – 41,3% проти 45,9; раку нирки – 74,1% проти 79,4%; раку сечового міхура – 78,7% проти 80,7%, раку щитовидної залози – 87,8% проти 89,3%, раку підшлункової залози – 23,9% проти 26,5%..

В 2015 році живуть 5 і більше років з моменту встановлення діагнозу 62,3% пацієнтів, в 2014 році цей показник становив 61,5%.

В області на протязі останніх років спостерігається зменшення захворюваності на туберкульоз і у 2015 році вперше зареєстровано всіх форм туберкульозу 409 випадків, що на 91 випадок менше минулого року (2014 р - 500). Захворюваність склала 38,3 на 100 тис. населення, у 2014 році цей показник складав 46,6 на 100 тис. населення, Україна 2014 р. - 59,5. Туберкульоз легень складає 34,3 на 100 тис. населення, 2014 р. – 41,3. Серед вперше виявленого туберкульозу 43,4% складають деструктивні форми, 2014 рік – 40,3%. Питома вага бацилярних форм у 2015 році склали 63,4%, у 2014 році – 59,0%. Захворюваність бацилярними формами у 2015 році складає 21,7 на 100 тис. населення проти 24,4 у 2014 році.

Серед районів найвищий показник захворюваності на 100 тис. населення у: Кременецькому 59,7, Монастириському 55,4, Лановецькому 50,1 районах.

Захворюваність серед сільського населення становить 57,5%, серед міського — 42,5%. Показник захворюваності серед сільського населення у 2015 році склав 39,5 на 100 тис. населення проти 50,7 у 2014 році, по Україні 2014 р. – 68,9.

Серед сільського населення високі показники захворюваності у: Монастириському — 71,3 на 100 тис населення, Чортківському – 59,3, Лановецькому — 51,6, Кременецькому - 50,5 районах.

По міському населенню показник захворюваності у 2015 році – 37,6 на 100 тис. населення, у 2014 р – 41,2, Україна 2014 р. – 55,3. У 2015 році високі

показники на 100 тис. населення спостерігаються у: Кременецькому -72,9, Лановецькому - 48,0, Зборівському — 46,6, Бережанському - 46,0 районах.

У 2015 році спостерігається збільшення захворюваності на туберкульоз у дітей з 0,6 на 100 тис. населення у 2014 році до 4,2, Україна 2014 р. – 7,4, зменшення захворюваності серед підлітків з 31,2 на 100 тис. населення до 5,8 у 2015, Україна 2014 р - 10,0.

За 2015 рік померло 77 хворих (2014 р. - 89 хворих). Із загального числа померлих 89,6% - особи працездатного віку. У 4 осіб діагноз активного туберкульозу встановлено посмертно (2014 р. - 5 осіб). До року спостереження померло 14 осіб (2014 р – 16 осіб).

В стаціонарах померло 58 хворих, що становить (75,3%).

Показник смертності за 2015 рік зменшився і становить 7,2 на 100 тис.нас. проти 7,2 на 100 тис.нас. в 2014 році.

Таким чином, пріоритетними заходами в напрямку подолання епідемії туберкульозу є своєчасне виявлення хворих, продовження протитуберкульозних заходів та їх фінансування, забезпечення контролю за лікуванням хворих на туберкульоз.

За 2015 рік захворюваність на сифіліс і гонорею дещо зменшилась в порівнянні з минулим роком. Так, захворюваність на сифіліс у 2015 році становить 0,38 на 10 тис. населення проти 0,77 у 2014 році. Захворюваність на гонорею у 2015 році становить 1,08 на 10 тис. населення, 2014р. – 1,34.

Залишається незадовільним стан виявлення гонореї акушерами-гінекологами та урологами.

Стаціонарозамінні форми медичної допомоги

Характерною тенденцією розвитку охорони здоров'я на сучасному етапі є поступальний розвиток стаціонарозамінних форм медичної допомоги.

Станом на 01.01.2016 року у закладах охорони здоров'я області функціонує розгорнута мережа денних і домашніх стаціонарів.

За 2015 рік число ліжок в денних стаціонарах зменшилось і становить 1672 проти 1676 у 2014 році. Показник на 10 тис. нас. залишився на тому ж рівні і становить 15,7.

Динаміка змін мережі ліжкового фонду денних стаціонарів

Показники	2012	2013	2014	2015	Україна 2014 р
<i>Денні стаціонари</i>					
Число ліжок	1661	1683	1676	1672	
Число ліжок на 10 тис. нас.	15,4	15,7	15,7	15,7	14,4
Число пролікованих	107970	107764	101925	101248	
Число пролікованих на 10 тис.нас.	1002,3	1003,3	952,5	949,2	601,0
<i>Домашні стаціонари</i>					
Число стаціонарів вдома	775	811	825	830	
Число пролікованих	88338	89815	86547	88133	
Число пролікованих на 10 тис. нас	820,1	836,2	808,8	826,2	
Число стаціонарів вдома на 10 тис.нас.	7,2	7,6	7,7	7,8	

В денних стаціонарах за 2015 рік проліковано 101248 хворих (101925 у 2014 р.). Середня тривалість лікування у 2015 році становить 8,2, у 2014 році - 8,0. Проліковано хворих на 10 тис. населення у 2015 р – 949,2, у 2014 р. - 952,5.

В області продовжується робота по розширенню стаціонарів вдома для лікування хронічних хворих і хворих, які по деяким причинам не можуть відвідувати лікувальні заклади. За 2015 рік зареєстровано стаціонарів вдома - 830 проти 833 за 2014 рік. За 2015 рік в домашніх стаціонарах проліковано 88133 хворих, у 2014р - 86547. Показник пролікованих хворих на 10 тис. населення становить у 2015 р. – 826,2, у 2014 році — 808,8.

Амбулаторно-поліклінічна допомоги

До лікарів амбулаторно – поліклінічних закладів області у 2015 році зроблено 12233985 відвідувань, у 2014 р. 12140456. В порівнянні з минулим роком кількість відвідувань збільшилась на 93529.

Кількість відвідувань на одного жителя становить 11,5. Нижче середньообласного показника кількість відвідувань спостерігається у: Кременецькому - 9,3, Лановецькому - 9,8, Тернопільському — 9,8. Вище обласного показника у: Монастириському — 12,7, Підгаєцькому — 12,6, Заліщицькому — 12,5 районах.

Стационарна допомога

Розвиток стаціонарної медичної допомоги населенню області здійснювався у напрямку подальшої раціоналізації інфраструктури лікарняних закладів, підвищення економічного використання їх ліжкового фонду, поліпшення якості та ефективності медичної допомоги.

Станом на 01.01.2016 року в області функціонує широка мережа лікарняних закладів різного типу (61 заклад із загальною потужністю ліжкового фонду 9148 ліжок, 2014 р – 9076.

У 2015 році ліжковий фонд скорочено на 28 ліжок, але створений відділ серцево — судинної та рентгеноендоваскулярної хірургії на 10 ліжок та приєднали «Відділкову клінічну лікарню ст.Тернопіль ДТГО «Львівська залізниця» на 90 ліжок. Забезпеченість ліжками становить 85,8 на 10 тис. населення, проти 84,8 - 2014 р., Україна — 71,85

За 2015 рік в стаціонарах області проліковано 256411 хворих, 2014 р — 255211 хворих, що на 1200 хворих більше минулого року.

З 9148 ліжок 4288 ліжок розгорнуто в районах області, що становить 46,9%. В міських закладах Тернополя розгорнуто 1115 ліжок – 12,2 %. Ліжковий фонд обласних закладів складає 3745 ліжок, що становить 40,9%.

Показники	2012	2013	2014	2015
Кількість ліжок по області	9224	9086	9076	9148
Кількість ліжок по районах	4414	4326	4316	4288

Питома вага до всіх ліжок	47,9	47,6	47,6	46,9
Кількість ліжок по місту	1015	1015	1015	1115
Питома вага до всіх ліжок	11,0	11,2	11,2	12,2
Кількість ліжок по обласних закладах	3795	3745	3745	3745
Питома вага до всіх ліжок	41,2	41,2	41,2	40,9
Забезпеченість ліжками на 10 тис.нас. по області	85,6	84,6	84,8	85,8
Забезпеченість ліжками по районах	51,2	50,4	50,5	50,4
Забезпеченість ліжками по місту	47,0	47,1	47,1	51,6
Забезпеченість ліжками по обл. закладах	35,2	34,9	35,0	35,1
Зайнятість ліжка по області	341,7	344,5	343,1	335,7
Зайнятість ліжка по районах	343,0	343,0	342,3	336,4
Зайнятість ліжка по місту	329,5	333,8	327,9	321,5
Зайнятість ліжка по обласних закладах	343,5	349,1	348,2	339,2

Найнижчий показник зайнятості ліжка у: Тернопільському – 317,9, Збараському – 316,3, Лановецькому – 328,6 районах. Високий показник роботи ліжка у: Монастириському – 355,3, Заліщицькому – 344,6, Підгаєцькому – 345,1 районах. Вищевказаним районам необхідно проаналізувати роботу ліжка та вивчити питання ефективності роботи ліжок денного і домашнього стаціонару.

Інвалідність

Кількість вперше оглянутих в 2015 р. було 5730, в тому числі для встановлення груп інвалідності 4272.

Кількість невизнаних інвалідами склала 393, з них тимчасово непрацездатних - 321, необґрунтовано направлених – 72 (1,7 %).

Після продовження листків непрацездатності понад 4 місяці закінчили лікування 259 хворих, з них не визнано інвалідами 152 (58,7%).

Після продовження листків непрацездатності визнано інвалідами 107 (41,3%), в т.ч. III групи – 100 (38,6%), інвалідами I-II групи – 7 (2,7%).

Покращився показник ефективності лікування після продовження листків тимчасової непрацездатності, не визнано інвалідами: у 2014р. – 49,6%, а у 2015р. – 58,7%.

Первинна інвалідність:

	2014	2015р.
Всього визнано	3782(-200)	3879 (+97)
Працездатний вік	3174(-162)	3263 (+89)

Первинна інвалідність за складом населення:

	2014р.		2015р.	
	місто	село	місто	село
Доросле населення	1591	2191	1590	2289
Працездатний вік	1307	1867	1336	1927

Первинна інвалідність за віком:

До 39 р.		40-58 (чол. 60)		Пенсійний вік	
2014р.	2015р.	2014р.	2015р.	2014р.	2015р.
1063	1146	2111	2117	608	616

Серед первинно визнаних інвалідами індивідуальні програми реабілітації інвалідів (ІПРІ) складені в 100 % випадків.

Первинна інвалідність за групами інвалідності:

	2014р.					2015р.				
	I	в т.ч.		II	III	I	в т.ч.		II	III
		A	B				A	B		
Доросле населення	424	131	293	1098	2260	505	124	381	1145	2229
Працездатний вік	192	69	123	935	2047	178	52	126	993	2092

Інвалідність учасників Великої Вітчизняної війни та прирівняних до них осіб.

Всього визнано інвалідами учасників Великої Вітчизняної війни та прирівняних до них осіб - 91 .

Вперше визнано інвалідами від загального захворювання учасників бойових дій у ВВв 15, з них I групи – 14, II групи – 1.

Вперше визнано інвалідами воїнів – інтернаціоналістів 76, з них:

II групи – 1, III групи –75.

Вперше визнано інвалідами учасників антитерористичної операції – 28, в тому числі ІБ групи – 1; II групи – 9; III групи – 18. Встановлено відсотки втрати працездатності 39 учасникам АТО.

8 особам (які, з їх слів, приймали участь у Революції Гідності) встановлені групи інвалідності від загального захворювання.

Первинна інвалідність за причинами інвалідності:

	Доросле населення		Працездатний вік	
	К-ть	%	К-ть	%
Трудкаліцтво, профзахв.	18	0,5	13	0,4
Загальне захворювання	3308	85,3	2703	82,8
З числа військовослужб.	123	3,2	120	3,7
Інваліди з дитинства	430	11,0	427	13,1

Первинна інвалідність працюючих. Всього визнано інвалідами 882, з них I групи – 41 (в т.ч. ІА – 9, ІБ –32), II групи – 219, III групи – 622.

Первинна інвалідність постраждалих від аварії на ЧАЕС

Визнано інвалідами внаслідок аварії на ЧАЕС 25 чол., в т.ч. первинно 14, змінена причина інвалідності 11 інвалідам. В працездатному віці визнано інвалідами - 12, серед ліквідаторів - 9, проживаючих в зоні посиленого радіоекологічного контролю – 16.

За групам інвалідності: I – 3 (ІА – 1; ІБ – 2), II – 15, III – 7. Інвалідність по нозоформах: новоутворення – 16, захворювання системи кровообігу – 6.

Первинна інвалідність за нозологічними формами захворювань

	Доросле населення							
	Абс. ч.	Пок.	I гр.		II гр.		III гр.	
			абс.ч.	%	абс.ч.	%	абс. ч.	%
Інфекційні та паразитарні	111	1,3	-	-	56	50,5	55	49,5
Новоутворення	722	8,4	92	12,8	484	67,0	146	20,2
Хвороби крові	29	0,3	-	-	7	24,1	22	75,8
Ендокринні хвороби	198	2,3	12	6,1	27	13,6	159	80,3

Розлади психіки та поведінки	209	2,4	53	25,4	105	50,2	51	24,4
Хвороби нервової системи	147	1,7	18	12,2	35	23,8	94	64,0
Хвороби ока	154	1,8	38	24,7	30	19,5	86	55,8
Хвороби вуха	25	0,3	-	-	14	56,0	11	44,0
Хвороби системи кровообігу	806	9,3	198	24,5	124	15,4	484	60,1
Хвороби органів дихання	98	1,1	2	2,0	24	24,5	72	73,5
Хвороби органів травлення	115	1,3			22	19,1	93	80,9
Хвороби кістково-м'язової системи	465	5,4	33	7,1	64	13,8	368	79,1
Хвороби сечостатевої системи	67	0,8	18	26,9	10	14,9	39	58,2
Травми	513	5,9	34	6,6	69	13,5	410	79,9
Інші причини	220	2,6	7	3,2	74	33,6	139	63,2
Всього	3879	44,9	505	13,0	1145	29,5	2229	57,5

	Працездатний вік							
	Абс. ч.	Пок.	I гр.		II гр.		III гр.	
			абс.ч.	%	абс.ч.	%	абс. ч.	%
Інфекційні та паразитарні	109	1,7			55	50,5	54	49,5
Новоутворення	646	10,3	69	10,6	449	69,5	128	19,8
Хвороби крові	29	0,5			7	14,1	22	75,9
Ендокринні хвороби	173	2,8			19	11,0	154	89,0
Розлади психіки та поведінки	188	3,0	38	20,2	100	53,2	50	26,6
Хвороби нервової системи	127	2,0	9	7,1	30	23,6	88	69,3
Хвороби ока	108	1,7	1	2,8	21	19,4	86	79,6
Хвороби вуха	25	0,4			14	56,0	11	44,0
Хвороби системи кровообігу	559	8,9	28	5,0	57	10,2	474	84,8
Хвороби органів дихання	92	1,5			20	21,7	72	78,3
Хвороби органів травлення	110	1,8			21	19,1	89	80,9
Хвороби кістково-м'язової системи	375	6,0			26	6,9	349	93,1
Хвороби сечостатевої системи	54	0,9	10	18,5	9	16,7	35	64,8
Травми	456	7,3	16	3,6	49	10,7	391	85,6

Інші причини	212	3,4	3	1,4	70	33,0	139	65,6
Всього	3263	52,0	174	5,3	947	29,0	2142	65,7

Первинна інвалідність по районах області

Райони	Працездатний вік(абс. ч.)	Рівень на 10 тис. населення працездатного віку	Доросле населення (абс. ч)	Рівень на 10 тис. дорослого населення
Бережанський	120	50,1	127	37,6
Борщівський	218	55,5	235	41,9
Бучацький	186	50,9	214	43,2
Гусятинський	231	65,3	258	51,9
Заліщицький	144	54,1	169	43,8
Збаразький	140	41,2	204	43,0
Зборівський	131	54,2	168	49,3
Козівський	126	55,1	138	49,1
Кременецький	191	48,9	253	47,4
Лановецький	80	47,0	89	36,7
Монастириський	87	55,2	95	39,5
Підволочиський	111	45,2	149	42,4
Підгаєцький	54	52,2	59	38,9
Теребовлянський	241	63,2	264	49,5
Тернопільський	226	55,8	270	49,8
Чортківський	200	44,8	264	42,8
Шумський	84	44,8	117	44,1
м. Тернопіль	693	51,2	806	46,2
Всього	3263	52,0	3879	44,9

До числа районів Тернопільської області з високим рівнем первинної інвалідності серед дорослого населення відносяться: Гусятинський – 258 (51,9); Тернопільський – 270 (49,8); Теребовлянський – 264 (49,5); Зборівський – 168 (49,3); Козівський – 138 (49,1).

До числа районів Тернопільської області з високим рівнем первинної інвалідності серед осіб працездатного віку відносяться: - Гусятинський – 231 (65,3); Теребовлянський – 241 (63,2); Тернопільський - 226 (55,8); Борщівський – 218 (55,5); Монастириський – 87 (55,2).

Забезпеченість кадрами та рівень кваліфікації

В лікувально-профілактичних закладах області станом на 01.01.2016 року зареєстровано 4865,0 штатних лікарських посад (без закладів підготовки кадрів та

СЕС). Укомплектованість штатних посад фізичними особами утримується на рівні 91,1 %. Кількість вакантних посад зросла з початку року з 350,0 до 387,0 , у тому числі: в закладах охорони здоров'я сільської місцевості –236,25 , обласних закладах на території області –20,5, у м. Тернополі: у міських закладах –34, 0, обласних закладах –84,0 , крім того в бюджетних акладах – на госпрорахунку та спецкоштах 12,25. Чисельність лікарів на 01.01.2016 року становить 5312, показник забезпеченості лікарями на 10 тисяч населення складає 49,8 ; в тому числі чисельність лікарів (без закладів підготовки кадрів, НДІ, апарату органів управління та СЕС) 4433; показник забезпеченості лікарями на 10 тисяч населення складає 41,56. Протягом 2015 року 902 лікарям області було присвоєно або підтверджено кваліфікаційну категорію (присвоєно 431, підтверджено 471): вищу категорію присвоєно –143, підтверджено-368, першу категорію присвоєно – 125, підтверджено –92, другу категорію присвоєно -163, підтверджено –11. Із загальної кількості лікарів 3528 (66,42 %) мають кваліфікаційну категорію.

Чисельність штатних посад середнього медичного персоналу з початку року збільшилась на 39,5 одиниць (0, 4 %), зареєстровано 10135,0 посад. Укомплектованість фізичними особами штатних посад середнього медичного персоналу 112,0 % , кількість зайнятих посад – 97,14 %. Кількість вакантних посад збільшилась з початку року і складає 290, 5 проти 240,5. Чисельність середніх медичних працівників на 01.01.2016 року становить 11354, показник забезпеченості на 10 тисяч населення складає 106,45. Із загальної кількості середніх медичних працівників 7662 (67,49 %) мають кваліфікаційну категорію.

Реформування

Станом на 01.01.2016 року в області створені та функціонують 18 центрів первинної медико-санітарної допомоги: 3 – у складі поліклінічного відділення, у 14 районах області та м. Тернополі відповідно до рішень сесій районних рад та Тернопільської міської ради утворені комунальні районні центри первинної медичної допомоги, як окремі особи юридичного права. В районах здійснюється робота по проведенню підготовчих заходів по ліцензуванню Центрив на предмет

провадження медичної практики та отримання права на придбання, перевезення, використання наркотичних, сильнодіючих препаратів та прекурсорів.

Для забезпечення визначених Міністерством нормативів щодо створення амбулаторій затверджені регіональні плани розширення мережі амбулаторій загальної практики – сімейної медицини.

Матеріально-технічна забезпеченість

В області продовжується робота з покращення матеріально-технічної бази закладів, модернізації галузі медицини, покращення якості, надання медичної допомоги та підвищення кваліфікації спеціалістів. Так, в квітні 2015 року відбулось відкриття відділення для лікування учасників АТО на базі Більче-Золотецької обласної фізіотерапевтичної лікарні реабілітації, що у Борщівському районі. У відділенні 50 ліжок. Демобілізованим бійцям надаватимуть безкоштовно путівки для оздоровлення в даному закладі.

Відкрито дитяче відділення Бережанської центральної районної комунальної лікарні з одинадцятьма палатами, серед яких є палати інтенсивної терапії, розташоване в окремому корпусі. Відділення оснащено згідно типових норм медицини. Завдяки співпраці адміністрації медкерівництва із “Фондом імені Арсена Монастирського” у відділенні доставлено та встановлено дерев’яні ліжка шведського виробництва, а також матраци до них. Кошти сумою 400 тис. грн. використано для проведення ремонтних робіт та придбання необхідного обладнання у даному відділенні. З них 122 тис.грн. — позабюджетні кошти. Загалом проведено заміну 31 віконного блоку, 36 дверних блоків, третина з яких — за рахунок добровільних пожертв громадян. Повністю замінено електро- і сантехнічне обладнання. Також встановлено 200 м кв облицювальної плитки та 300 м кв лінолеуму німецького виробництва. У дитячому відділенні облаштовано п’ять санвузлів, дві душові кімнати, а також встановлено бойлер для гарячої води.

В 2015 році відкрито 3 гемодіалізні відділення на базі Заліщицької і Бучацької центральних районних комунальних лікарень та Кременецької районної лікарні для пацієнтів із гострою нирковою недостатністю.

Завершився капітальний ремонт приміщення новоствореного відділення рентгенендоваскуляроної хірургії та інтервенційної кардіології Тернопільської комунальної міської лікарні №2. Кошти на ці роботи, а це майже 220 тисяч гривень, були виділені із міського бюджету. Ця служба єдина в області такого напрямку надання медичної допомоги. У міській комунальній лікарні №3 провели капітальний ремонт приміщення пральні, а також закупили спеціальне пральне обладнання. Завдяки цьому у місті створена єдина централізована пральня, яка забезпечуватиме прання речей з усіх лікувально-профілактичних закладів міста» і кожна із місцевих лікарень у місяць економитиме тисячі гривень. У Тернопільській міській комунальній лікарні швидкої допомоги провели капітальний ремонт операційного блоку. Кошти на це у сумі більше 250 тисяч гривень виділила міська рада. За виділені кошти у приміщенні замінили вікна, двері, а також відремонтували два операційних зали та доопераційну кімнату із заміною комунікацій.

У Підволочиській комунальній центральній районній лікарні здійснено капітальний ремонт приймально-діагностичного відділення, яке повністю відновлене та реконструйоване, змінено всі застарілі комунікації, створено умови для комфортного лікування пацієнтів та роботи медиків, це дозволить вийти на новий рівень надання медичної допомоги, що допоможе позитивно позначитися на здоров'ї населення району. На ремонтні роботи даного об'єкта затрачено 250 тис. грн., левову частку з яких на благодійних засадах було надано місцевими підприємцями, аграріями та Канадським фондом «Милосердя». На базі відділення функціонуватимуть лабораторний відділ, кабінет ультразвукової діагностики та ендоскопії.

В жовтні 2015 року в селі Озерна Зборівського району відкрили пункт постійного базування бригади Зборівської підстанції Бережанської станції екстреної (швидкої) медичної допомоги. Бригада новоствореного пункту, до якої входять четверо фельдшерів та четверо водіїв, отримала автомобіль швидкої медичної допомоги.

У м.Тернополі відкрили амбулаторію загальної практики сімейної медицини. Тут працюють шість лікарів загальної практики сімейної медицини, яких перевели з міської лікарні № 3. Згідно з графіком в амбулаторії будуть приймати пацієнтів і так звані профільні спеціалісти, зокрема хірург, отоларинголог, окуліст, невролог. В амбулаторії працюють 6 лікарів загальної практики сімейної медицини. Вони можуть надати допомогу при найбільш поширених захворюваннях. В амбулаторії можуть лікуватися жителі міста, зокрема ті, які живуть на найближчих вулицях. Це приблизно 10 000 осіб. Навантаження на одного лікаря – близько півтори тисячі людей. Було закуплено нове обладнання, сумки, які місять усі необхідні медичні препарати для надання першої медичної допомоги.

У Тернопільській обласній комунальній клінічній дитячій лікарні після капітального ремонту відкрито відділення інтенсивної терапії новонароджених. Відкриття унікального відділення інтенсивної терапії новонароджених, у якому виходжують немовлят з критично малою вагою, є одним з важливих аспектів покращення надання допомоги новонародженим в області. Загалом, на капітальний ремонт відділення інтенсивної терапії новонароджених з державного та обласного бюджету виділено 3 мільйони 703 тисячі гривень, ще півмільйона - кошти меценатів.

Кінцевим етапом довготривалого проекту “Марафон добра” – “Благодійний марафон” стало придбання одного з найсучасніших діагностичних апаратів – холера-електроенцефалографа з відеомоніторингом для Тернопільської обласної комунальної клінічної дитячої лікарні з метою обстеження та лікування дітей, що хворіють епілепсією.

В новій поліклініці Тернопільського обласного онкодиспансеру відкрито сучасний ендоскопічний кабінет. Ефективність диспансерного контролю та онкологічної допомоги перш за все базується на першочергових обстеженні та діагностуванні. Завдяки директору ПП "Креатор-Буд" Ігорю Гуді обласний онкодиспансер отримав сучасний кардіограф, який встановлений в кабінеті

функціональної діагностики. Повний спектр сучасного обладнання, що в ендоскопічному кабінеті - фіброгастроскоп та фіброколоноскоп Pentax японського виробництва; освітлювач гастроскопа; освітлювач для колоноскопа; щипці біопсійні для гастроскопа (2шт.); петля для ендоскопічної поліпектомії; провідник для встановлення катетора для ентерального харчування; ендоскопічний електровідсмоктувач, а також прилади для перевірки ендоскопів на герметичність (2шт.) – вартували майже 800 тисяч гривень.

У Копичинецькій районній комунальній лікарні в котельню встановлено твердопаливний котел. Залозецька районна лікарня включена в перелік об'єктів, які можуть фінансуватися коштами Фонду регіонального розвитку у 2016 році, за рахунок яких заплановано встановлення енергозберігаючого комплексу “Теплон”.

Фінансування

Показники фінансування галузі в області засвідчують, що передбачені видатками кошторису на 2015 року кошти профінансовано на 96% (2014 року – 99,3%).

В профінансованих коштах найбільшу питому вагу займають видатки на оплату праці і нарахування на неї – 77,6 % та енергоносії – 8,9 % , що не дозволяє більше коштів направити на медикаменти – 7,3 % (2014 року – 6,2%); продукти харчування – 1,6 % (2014 року – 1,8 %); господарські видатки – 3,8 % (2014 року – 3,2 %), трансферти населенню 0,8% (2014 р. – 1,2 %).

Найбільше коштів на оплату праці витратили медичні установи Заліщицького району – 87,6%, Борщівського району – 87,2%. Найменше коштів на оплату праці витрачають медичні установи, що фінансуються з обласного бюджету 69,3%, медичні установи Чортківського району – 77,7 %, Тернопільського району – 78,5%.

Для зміцнення матеріально-технічної бази лікувальними закладами залучалися позабюджетні кошти, яких за 2015 рік надійшло в сумі – 109,2 млн. гривень, що в розрахунку на 1 жителя становить по 102,34 гривень (2014 рік – 53,5 млн. гривень або 50,03 млн. гривень в розрахунку на 1 жителя). Із них по закладах, що фінансуються з:

районних бюджетів – 50,5 млн. гривень або по 59,39 гривень в розрахунку на 1 жителя;

бюджету м. Тернополя – 17,9 млн. гривень або по 82,99 гривень в розрахунку на 1 жителя;

обласного бюджету – 40,7 млн. гривень або по 38,16 гривень на 1 жителя.

Найбільша питому вагу в залучених позабюджетних коштах займають надходження від: отримання грантів, дарунків та благодійних внесків 62,3 млн.грн., або 57,1 % (2014 рік – 18,9 млн.грн., або 35,3 %); надання платних медичних послуг 23,6 млн.грн., або 21,6 % (2014 рік – 15,7 млн.грн., або 29,3 %); господарської та виробничої діяльності 11,4 млн.грн., або 10,4 % (2014 рік – 8,5 млн.грн. або 15,9%); послуги з освіти 7,1 млн.грн., або 6,5 % (2014 рік – 5,8 млн.грн. або 10,8%); здачі в оренду майна 4,8 млн.грн.. або 4,4 % (2014 рік – 3,5 млн.грн., або 6,5%).

Найкраще спрацювали по залученню позабюджетних коштів на 1 жителя медичні установи м.Тернополя – 82,99 гривень, Тернопільського району – 51,16 гривень, Підволочиського району – 42,31 гривень. Проте в медичних установах Монастириського та Зборівського районів показник залучення позабюджетних коштів становить 9,15 та 11,65 гривень.

Профінансовані бюджетні кошти та залучені позабюджетні кошти дозволили забезпечити:

вартість 1 ліжка-дня по харчуванню – 9,58 грн. проти 8,36 грн. за відповідний період минулого року, із яких по рівнях бюджетів: з районних бюджетів – 7,02 грн. (2014 рік – 6,46 грн.); з бюджету м.Тернополя – 9,23 грн. (2014 рік – 6,85 грн.); з обласного бюджету – 11,73 грн. (2014 рік – 10,38 грн.). Найвищий показник вартість 1 ліжка-дня по харчуванню в медичних установах Тернопільського району – 17,58 грн., Заліщицького – 8,62 грн., Шумського – 8,34 грн. Найнижчий у: Козівському – 3,09 грн, Лановецькому – 4,12 грн.

вартість 1 ліжка-дня по медикаментах – 21,46 гривень проти 13,96 гривень у 2014 році, із яких по рівнях бюджетів: з районних бюджетів – 6,86

гривень (2014 р. – 5,49 гривень); з бюджету м. Тернополя – 23,04 гривень (2014 року – 15,83 гривень); з обласного бюджету – 36,54 гривень (2014 р. - 22,49 гривень). Найвищий показник вартості 1 ліжко-дня по медикаментах у медичних закладах, що фінансуються з бюджету м.Тернополя – 23,04 грн., Тербовлянського району – 10,94 грн., Лановецького району – 10,88 гривень, , Заліщицького – 10,78 грн.. Найнижчий в: Кременецькому районі – 2,36 гривень, Козівському – 3,45 гривень, Підгаєцькому – 3,57 гривень.

Видачу з аптек медикаментів пільговим категоріям населення на суму – 5379,5 гривень в розрахунку на 1 пільговика в місяць становить 1,49 грн. (2014 р. – 1,22 грн.). Найвищий показник забезпечення пільговими медикаментами в мед установах м.Тернополя – 7,04 грн. Чортківському – 3,88 грн., Тербовлянському – 1,93 грн., Тернопільському – 1,87 грн. Найнижчий – в Підгаєцькому – 0,14 грн., Козівському – 0,21 грн.

придбання інсулінів – 13,9 млн. гривень;

діаліз хворим з хронічною нирковою недостатністю – 39,9 млн. гривень;

придбання імуносупресантів для хворих з трансплантованими органами – 1500 тис. гривень;

зубне протезування пільговим категоріям населення на суму 948,3 тис. гривень (2014 р. –795 тис. грн.). У медичних установах Підволочиського, Підгаєцького, Монастириського, Шумського, Козівського районів пільгове зубне протезування не проводиться зовсім.

Впродовж 2015 року лікувальні заклади області за кошти Державного бюджету отримали лікарських засобів та виробів медичного призначення на суму 41634,0 тис.грн., що дозволило забезпечити медикаментами хворих на онкологію, туберкульоз, серцево-судинні, судинно-мозкові захворювання та населення області вакцинами.

Проблемні питання охорони здоров'я області та шляхи їх вирішення

Незважаючи на певні позитивні результати діяльності системи охорони здоров'я, в області залишається низка невирішених проблем і недоліків, зокрема:

- недостатній фінансовий ресурс для повноцінного функціонування галузі охорони здоров'я області;
- не у всіх районах області створені центри первинної медико-санітарної допомоги як юридично окремі особи;
- недостатній обсяг видатків на придбання медикаментів для лікування хворих у стаціонарах області;
- моральне і фізичне зношення значної частини приміщень медичних закладів, медичного обладнання;
- недостатнє забезпечення закладів охорони здоров'я медичним транспортом;
- незадоволення значної частини мешканців області якістю медичної допомоги.